

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КАТЕГОРІЇ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	осінній семестр (1, 2 чверті)
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години
практичні:	1 година
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6562>

Кафедра, що викладає

Історії та політичної теорії (ІПТ)

Викладач:

Єгорова Олена Віталіївна

Доцент, канд. істор. наук, доцент кафедри історії та політичної теорії

Персональна сторінка

<https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/yehorova.php>

E-mail:

Yehorova.O.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Курс «Категорії політичної науки» спрямований на системне осмислення базових понять сучасної політичної теорії та практики. У межах дисципліни аналізуються ключові категорії – політика, влада, держава, легітимність, демократія, політичний режим, політична культура – у класичних і сучасних інтерпретаціях. Особлива увага приділяється еволюції політичних ідей від античності до сьогодення, а також застосуванню категоріального апарату для аналізу актуальних політичних процесів. Курс формує навички критичного мислення та коректного використання термінології політичної науки.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у здобувачів компетентностей оперування засадами політичної науки, основними аспектами політичного життя суспільства, особливостями розвитку політичних відносин в Україні, а також формування політичної свідомості та політичної культури

Завдання курсу:

–забезпечити засвоєння основних понять політичної науки та сформувати уявлення про професійні етичні стандарти і правові рамки діяльності фахівця у сфері політики.

–сприяти оволодінню категоріальним апаратом політичної науки та формуванню навичок його структуризації, класифікації й аналітичного використання.

–розвинути вміння застосовувати концептуальні інструменти політичної науки для дослідження та зіставлення політичних процесів і явищ.

–ознайомити з традиціями осмислення політичних категорій та сформувати здатність аналізувати їх трансформацію в історії політичної думки.

–сформувати методологічну культуру аналізу політичних явищ шляхом опанування відмінностей між ціннісними та фактологічними підходами й використання їх у дослідницькій практиці.

3. Дисциплінарні результати навчання

–Знати основні поняття політичної науки та характеризувати етичні та правові норми у фаховій діяльності.

–Застосовувати основні категорії політичної науки (влада, держава, легітимність, політична система, режим, демократія тощо), знати засади їх типологізації та аналізу.

–Демонструвати здатність використовувати базові категорії політичної науки та елементи аналітично-дослідницького інструментарію для пояснення та порівняльного аналізу політичних явищ.

–Інтерпретувати ключові категорії політичної науки в контексті класичної та сучасної політичної думки.

– Розрізняти нормативні та емпіричні підходи в політичній теорії та застосовувати їх для аналізу політичних категорій у різних політичних системах і контекстах.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Політологія як наука і навчальна дисципліна
2. Політика і політичне життя суспільства
3. Політична влада та легітимність
4. Політична система суспільства
5. Держава в політичній системі суспільства
6. Політичні режими: демократія, авторитаризм, тоталітаризм
7. Правова держава та громадянське суспільство
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Вступ до політичної науки: предмет, методи, завдання
2. Історія політичної думки: від стародавнього світу до сучасності
3. Політика і політична влада як категорії політичної науки
4. Держава: сутність, функції та типологія
5. Політичні режими: демократія, авторитаризм, тоталітаризм
6. Правова держава та громадянське суспільство
7. Політичні партії та партійні системи

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у формі письмового заліку, який включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білети для підсумкового контролю включають 30 тестових теоретичних запитань. Правильна відповідь на всі запитання тестової частини оцінюється у 30 балів (одна правильна відповідь дорівнює одному балу). Практична частина заліку має 7 завдань з практичної частини, де кожне з питань оцінюється в 10 балів. Максимально за підсумковою роботою студент може набрати 100 балів.
Лекційні заняття (теоретична частина)	За матеріалами лекційних занять передбачено проведення двох контрольних робіт у вигляді тестів. Кожна робота містить 15 тестових завдань і оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь. Неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна оцінка за результатами виконання двох робіт складає 30 балів.
Практичні заняття	За темами практичних занять передбачено виконання 7 індивідуальних завдань. Кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за кожне індивідуальне завдання – 10. Максимальна оцінка за результатами виконання 10-х індивідуальних завдань – 70 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://inlnk.ru/xvgyx>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану корпоративну університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання підсумкового оцінювання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

8 Рекомендовані джерела інформації

1. Категорії політичної науки [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Політологія» зі спеціальності 052 (С2) Політологія / О.В. Єгорова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2024. 30 с.
2. Політологія [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О.В. Єгорова, М.В. Зенкін, А.Ю. Кравець, В.В. Осін, О.М. Рудік; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – вид. 4-те, переробл. і доп. –Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 194 с.
3. Влада і громадянське суспільство у країнах світу: досвід взаємодії: Монографія / за ред. чл.-кор. НАН України О. М. Майбороди. Київ: ІПіЕНД НАН України, 2025. 472 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/vlada-i-hromadianske-suspilstvo-u-krainakh-svitu-dosvid-vzaємodii/>
4. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах. К.: Наш формат, 2020. 448 с.
5. Громадянське суспільство та правова держава: виклики сьогодення: монографія / за заг. ред. О. О. Кота, А. Б. Гриняка, Л. Ф. Купіної, В. І. Шакуна. Київ: Алерта, 2023. 304 с. URL: <https://surl.li/pnurmv>
6. Дей М. О., Ткач О. І. Політологія у схемах, таблицях та визначеннях : навч. посіб. Київ : Ліра, 2017. 172 с.
7. Єгорова О., Бичковський А. Ініціативи Ради Європи як пан'європейський політичний ресурс протидії російській агресії. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2023. Випуск 48, с.234-245. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.48.29>
8. Єгорова О.В. Political decisions for the implementation of international justice regarding Russian aggression (Політичні рішення для впровадження міжнародного правосуддя щодо російської агресії). Політикус №3 (2023). – С. 110-114. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-3.19>
9. Єгорова О.В. Екзистенційний вибір країн Центрально-Східної Європи в умовах російсько-української війни. Науково-теоретичний альманах Грані. Том 26 №2 (2023). С.75-83. DOI: <https://doi.org/10.15421/172330>
10. Єгорова О.В. Проблеми формування неурядового сектору в Україні в умовах європейської інтеграції // «Актуальні проблеми політики» №67/2021. –С. 61-67. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.vOi67.1151>
11. Єгорова О.В., Зенкін М.В. Політичний зміст студій університетських учених на тлі українського націотворення XIX ст. Регіональні студії. №38, 2024. С.7-12. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2024.38.1>
12. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження. Монографія. Харків: Юрайт. 2021. 304 с.
13. Остапець Ю. О. Політичні партії і партійні системи. Основи громадянського суспільства та політичних знань. Навч. посіб. Суми: Унів. кн. 2023. С. 355-392.
14. Політологія : навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.